

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 595/2012-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. mája 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša prerokoval prijatú sťažnosť R. N., K., zastúpeného advokátkou JUDr. K. D., K., pre namietané porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 4 Tost 22/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 22/2012 p o r u š i l základné právo R. N. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tost 22/2012 z 18. júna 2012 z r u š u j e .

3. R. N. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré j e Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. R. N. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov), ktorú j e Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet advokátky JUDr. K. D., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti R. N. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 595/2012-18 z 13. decembra 2012 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť R. N., K. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 4 Tost 22/2012.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ podaním zo 4. marca 2013 a tiež najvyšší súd vo vyjadrení z 19. februára 2013 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v spise.

Zo sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené na Špecializovanom trestnom súde Pezinok (ďalej len „špecializovaný súd“) pod sp. zn. PK-1 T 14/2007 trestné konanie pre trestný čin vraždy a iné. Jeho trestné stíhanie bolo v čase od 28. apríla 2005

do 22. októbra 2008 vedené väzobne, keď došlo k jeho prepusteniu najvyšším súdom, a to na základe nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 134/08.

Dňa 4. januára 2011 došlo k zadržaniu sťažovateľa a uznesením špecializovaného súdu sp. zn. PK-1 T 14/2007 zo 4. januára 2011 bol znova vzatý do väzby z dôvodu ustanovenia § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku, pretože po predchádzajúcom prepustení na slobodu (22. októbra 2008) bolo proti nemu vznesené obvinenie pre ďalší úmyselný trestný čin, ktorý mal byť spáchaný po prepustení z väzby. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 4/2011 z 3. februára 2011 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti opätovnému vzatiu do väzby zamietnutá.

V priebehu rokov 2011 a 2012 sťažovateľ opakovane žiadal o prepustenie z väzby, avšak bezúspešne. Poslednú žiadosť podal 23. mája 2012. Túto žiadosť doplnil podaním zo 6. júna 2012, v ktorom poukázal na nesúlad ustanovenia § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku na jednej strane a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru na strane druhej, ako aj na dovtedajšiu dĺžku väzby. Uznesením špecializovaného súdu sp. zn. PK-1 T 14/2007 zo 6. júna 2012 bola žiadosť sťažovateľa zamietnutá, a to bez toho, aby súd reagoval na dôvody uvedené v doplnení žiadosti zo 6. júna 2012. Sťažovateľ v podanej sťažnosti kritizoval arbitrárnosť uznesenia špecializovaného súdu, keďže tento jeho argumentáciu nielenže nevyvrátil, ale sa s ňou v podstate ani nezaoberal. Uchýlil sa iba ku konštatovaniu, že sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie pre ďalší trestný čin. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 22/2012 z 18. júna 2012 bola sťažnosť zamietnutá, avšak bez toho, aby bolo rozhodnuté aj o sťažnosti zahlásenej Mgr. M. K. Najvyšší súd sa obmedzil na konštatovanie, podľa ktorého je spoľahlivo preukázané, že sťažovateľ bol obvinený zo spáchania ďalšieho trestného činu po predchádzajúcom prepustení z väzby 22. októbra 2008.

Nezávisle od trestného stíhania vedeného špecializovanom súdom pod sp. zn. PK-1 T 14/2007 bol sťažovateľ obvinený z trestného činu vraždy v štádiu prípravy a v rámci toho bol väzobne stíhaný od 29. marca 2009 do 30. októbra 2009, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania. Ďalej bol stíhaný aj pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 a 4, ako aj § 295 ods. 1 a 3 Trestného

zákona. V tejto veci bol vzatý do väzby 7. februára 2010, pričom k jeho prepusteniu došlo 4. januára 2011.

Podľa názoru sťažovateľa zamietnutie jeho poslednej žiadosti o prepustenie z väzby vo veci vedenej špecializovaným súdom pod sp. zn. PK-1 T 14/2007 je v rozpore so zákonom a s označenými článkami ústavy a dohovoru z viacerých dôvodov.

Z ustanovenia § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku vyplýva, že ak bol obvinený prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby okrem iného vtedy, keď je obvinený pre ďalší úmyselný trestný čin, ktorý mal byť spáchaný po prepustení z väzby. V doplnení žiadosti o prepustenie z väzby zo 6. júna 2012 sťažovateľ uviedol svoje námietky proti väzobnému stíhaniu opierajúcemu sa o toto ustanovenie. Ustanovenie § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, pretože nepozná ako dôvod vzatia do väzby to, že obvinený po prepustení z väzby bol obvinený zo spáchania ďalšieho trestného činu, teda bez toho, aby boli zisťované dôvody väzby. Vnútroštátna zákonná úprava nesmie byť v rozpore s dôvodmi vzatia do väzby podľa dohovoru, resp. nesmie rozširovať okruh dovolených zásahov do osobnej slobody. Článok 5 ods. 1 dohovoru obsahuje taxatívny výpočet dôvodov, čo znamená, že nepripúšťa žiaden iný dôvod.

Vzhľadom na to, že trestná vec vedená proti sťažovateľovi špecializovaným súdom pod sp. zn. PK-1 T 14/2007 sa v čase opätovného vzatia sťažovateľa do väzby rozhodne nenachádzala v počiatočnom štádiu, na opätovnú väzbu už nemohlo postačovať iba dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu. Súčasne musel pristúpiť ďalší konkrétny väzobný dôvod. Samotné vznesenie obvinenia pre ďalší úmyselný trestný čin spáchaný po predchádzajúcom prepustení z väzby však nie je dôvodom väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. Pritom špecializovaný súd, ale ani najvyšší súd nekonštatovali existenciu dôvodov útekovej, kolúznej, preventívnej väzby, prípadne väzby na účely zabezpečenia verejného poriadku. Obmedzili sa iba na tú skutočnosť, že proti sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie pre ďalší trestný čin.

Potreba existencie dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu sa mala skúmať aj vo vzťahu k tomu trestnému činu, za spáchanie ktorého bolo vznesené obvinenie proti sťažovateľovi po jeho predchádzajúcom prepustení z väzby. Podľa názoru špecializovaného súdu však nie je jeho povinnosťou skúmať skutkové okolnosti tohto iného prípadu vedeného Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 21 T 60/2011. Postačí totiž, že je sťažovateľ aj tam v postavení obvineného, resp. obžalovaného. Najvyšší súd sa v tejto súvislosti obmedzil na konštatovanie, že je spoľahlivo preukázané, že po prepustení z väzby mal sťažovateľ spáchať ďalší úmyselný trestný čin.

Sťažovateľ ďalej namieta, že sa neprihliadlo na potrebu kumulácie trvania väzobného stíhania. Všeobecné sudy do maximálne prípustnej 60-mesačnej lehoty trvania väzby sťažovateľa započítali jeho väzobné stíhanie iba vo veci sp. zn. PK-1 T 14/2007, a to od 28. apríla 2005 do 22. októbra 2008, ako aj od 4. januára 2011 do 10. júla 2012. V skutočnosti však bol väzobne stíhaný aj v trestnej veci vedenej Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 21 T 60/2011 (*„ďalší úmyselný trestný čin spáchaný po prepustení z väzby“*), a to od 4. februára 2010 do 4. januára 2011. Procedúra väzby bola nevyvážená na úkor sťažovateľa, lebo na jednej strane ho špecializovaný súd a najvyšší súd vzali do väzby a držali v nej z dôvodu obvinenia z ďalšieho trestného činu, ale na druhej strane ignorovali započítanie jeho väzobného stíhania v trvaní 11 mesiacov pre tento ďalší trestný čin do celkovej 60-mesačnej lehoty trvania väzby. Podstatná je aj skutočnosť, že bol vo väzbe aj v ďalšej trestnej veci (pre trestný čin vraždy v štádiu prípravy), a to od 29. marca 2009 do 30. októbra 2009, keď bolo toto trestné stíhanie zastavené. V rámci rekapitulácie možno uviesť, že bol vo väzbe od 28. apríla 2005 do 22. októbra 2008, od 29. marca 2009 do 30. októbra 2009, od 4. februára 2010 do 4. januára 2011 a od 4. januára 2011 do 10. júla 2012, teda celkom 78 mesiacov. Pritom ani v jednej z vecí, v ktorých bol väzobne stíhaný, nedošlo k vydaniu meritórneho rozhodnutia, s jedinou výnimkou zastavenia trestného stíhania pre trestný čin vraždy v štádiu prípravy.

Sťažovateľ opakovane poukazoval na prieťahy v konaní a neschopnosť špecializovaného súdu zabezpečiť prítomnosť svedkov, pričom zdôrazňoval, že žiadnym spôsobom neprispel k odročovaniu nariadených hlavných pojednávaní. Napriek tomu uznesenia všeobecných súdov nijakým spôsobom nereflektujú na tieto námietky. Sťažovateľ

trvá na tom, že dĺžka väzby, a to či už v trvaní 60 mesiacov, alebo po kumulovaní 78 mesiacov bola neprimeraná.

Sťažovateľ nie je spokojný ani s kvalitou preskúmania zákonnosti pozbavenia slobody vyplývajúcej z čl. 5 ods. 4 dohovoru. Všeobecné súdy sa v odôvodnení obmedzili na konštatovanie uznesenia o vznesení obvinenia pre ďalší úmyselný trestný čin. Pritom bolo ich povinnosťou dať odpoveď na všetky také argumenty, ktoré, ak by boli opodstatnené, mali by vplyv na rozhodnutie. Sťažovateľ vo svojich podaniach poukazoval na prietľahy v konaní vo väzobnej veci, neprimeranú dĺžku väzby, nesúlad § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku s čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, pominutie dôvodného podozrenia a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí o trvaní väzby. Uvádza teda viaceré argumenty, pričom každý samostatne podporoval jeho stanovisko o nedôvodnosti jeho väzby. Na vyvrátenie takejto viacnásobnej alternatívnej argumentácie treba spochybníť každý z argumentov. Sťažovateľom predložené argumenty však všeobecné súdy nevyvrátili, nespochybnili, ba nekonštatovali ani ich irelevantnosť, hoci boli konkrétne a relevantné.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaniach vedených špecializovaným súdom pod sp. zn. PK-1 T 14/2007 a najvyšším súdom pod sp. zn. 4 Tost 22/2012 s tým, aby boli uznesenia špecializovaného súdu zo 6. júna 2012 a najvyššieho súdu z 18. júna 2012 zrušené. Domáha sa aj primeraného zadost'učinenia vo výške 50 000 € od špecializovaného súdu a vo výške 100 000 € od najvyššieho súdu. Napokon trvá aj na náhrade trov právneho zastúpenia advokátkou.

Z prípisu predsedu najvyššieho súdu sp. zn. KP 3/2013-8 z 19. februára 2013, ako aj z pripojeného vyjadrenia predsedu senátu najvyššieho súdu z 18. februára 2013 (obe listiny boli ústavnému súdu doručené 22. februára 2013) vyplýva, že ústavné právo sťažovateľa na osobnú slobodu aplikáciou väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku nebolo porušené, a preto najvyšší súd navrhuje sťažnosť odmietnuť. V posudzovanej veci ide o závažnú a rozsiahlu trestnú činnosť, za ktorú možno uložiť aj výnimočný trest. Navyše podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru aj keď má každý právo na slobodu a osobnú bezpečnosť a nikoho nemožno pozbaviť slobody, v prípade zákonného

zatknutia alebo pozbavenia osobnej slobody na účely predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní, je osobnú slobodu možné obmedziť. Komentár k tomuto článku dohovoru uvádza, že po určitej dobe k dôvodnosti podozrenia musia pristúpiť ďalšie dôvody, a to buď tie, ktoré sú uvedené v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru alebo ktoré sú uvedené vo vnútroštátnom zákonodarstve. Väzobný dôvod uvedený v § 72 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku vo vnútroštátnom zákonodarstve uvedený je a je naplnený úmyselným konaním obvineného, ktorý po prepustení z väzby na slobodu dal dôvod na opätovné vzatie do väzby oproti väzobným dôvodom uvedeným v § 71 ods. 1 Trestného poriadku za sprísnených zákonných podmienok. Navyše, podľa názoru senátu najvyššieho súdu väzobný dôvod podľa § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku nadväzuje na väzobný dôvod podľa § 71 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku, pretože jeho zmyslom je tiež obvinenému zabrániť v páchaní ďalšej úmyselnej trestnej činnosti. Pokiaľ ide o lehotu trvania väzby sťažovateľa, podľa senátu najvyššieho súdu v danom prípade išlo o lehoty väzby v dvoch odlišných konaniach (v dvoch samostatných trestných veciach), v ktorých doby trvania väzby nemožno z hľadiska zákonom ustanovenej maximálnej hranice trvania väzby kumulatívne sčítať. Opačný záver nemožno vyvodiť ani z ustanovení Trestného poriadku, ani z nálezov ústavného súdu a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, na ktoré sťažovateľ poukázal.

Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľa zo 4. marca 2013 doručenej ústavnému súdu 6. marca 2013 vyplýva, že trvá na podanej sťažnosti, ako aj na dôvodoch, ktoré uviedla.

II.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 22/2012 z 18. júna 2012 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného súdu sp. zn. PK-1 T 14/2007 zo 6. júna 2012. Sťažovateľ v podanej sťažnosti označil uznesenie špecializovaného súdu za nezákonné a nesprávne v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru. Zároveň vytkol, že špecializovaný súd sa nevysporiadal s námietkami v podanej

žiadosti o prepustenie z väzby. Opakované argumenty špecializovaného súdu a nekonanie, resp. účelové konanie Okresného súdu Nitra v jeho inej trestnej veci, ako aj nezákonný postup špecializovaného súdu pri prerokovaní obžaloby nemôžu zakladať dôvod väzby. Podľa zistenia najvyššieho súdu potom, ako bol sťažovateľ 22. októbra 2008 prepustený z väzby, sa mal dopustiť ďalšej trestnej činnosti (v presne nezistenej dobe do 4. februára 2010 a v dňoch 8. a 9. decembra 2009), a to dvoma skutkami. Išlo jednak o zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. b) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona, ako aj o zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. i) Trestného zákona. Teda po prepustení z väzby mal spáchať ďalší úmyselný trestný čin. Zákonné podmienky väzby podľa § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku boli splnené a dosiaľ trvajú. Na tomto závere nič nemení ani sťažovateľom vytýkaný postup špecializovaného súdu pri vykonávaní dokazovania po podaní obžaloby, pretože tento v prípade podaného odvolania bude v rozsahu odvolacích námietok predmetom prieskumnej povinnosti odvolacieho súdu, pričom skutočnosť, že sťažovateľ mal po prepustení z väzby spáchať ďalší úmyselný trestný čin, je spoľahlivo preukázaná. Rovnako tak dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestných činov, pre ktoré bola podaná obžaloba, nebola rozptýlená, pretože doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú, že sa skutky stali, majú znaky trestných činov a je dôvodné podozrenie, že ich spáchal sťažovateľ. Na podklade týchto úvah, ktoré najvyšší súd považuje pri posúdení dôvodnosti sťažnosti za rozhodujúce, rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti uznesenia.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ bol 10. júla 2012 prepustený z väzby.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Rozhodujúcou námietkou sťažovateľa je tvrdenie, podľa ktorého sa všeobecné súdy nevysporiadali so všetkými relevantnými tvrdeniami, na základe ktorých sa domáhal prepustenia z väzby. Má na mysli najmä tvrdenie, podľa ktorého ustanovenie § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, pretože nepozná ako dôvod vzatia do väzby to, že obvinený bol po prepustení z väzby obvinený zo spáchania ďalšieho trestného činu, teda bez toho, aby boli zisťované dôvody väzby. Okrem toho sťažovateľ nedostal odpoveď ani na svoje tvrdenie, podľa ktorého pri výpočte maximálne prípustnej doby trvania väzby sa malo prihliadnuť aj na väzbu vykonanú v iných osobitne a paralelne vedených trestných veciach.

Najvyšší súd je presvedčený, že ani jedna z uvedených námietok sťažovateľa nie je dôvodná, a to na základe argumentov, ktoré uvádza predseda senátu vo vyjadrení podanom ústavnému súdu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko

odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

„Nevyžaduje sa, aby na každý argument účastníka, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ale ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.“ (Ruiz Torija c. Španielsko, Georgiadis c. Grécko)

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ výslovne v konaní o prepustenie z väzby označil ďalšie trvanie väzby za nezákonné a nesprávne v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a poukázal na potrebu započítať do doby trvania väzby aj väzbu vykonanú v rámci osobitne vedených trestných stíhaní, bolo povinnosťou všeobecných súdov sa týmito námietkami zaoberať a vysporiadať, keďže mohli mať zásadný význam v prípade, keby boli vyhodnotené ako dôvodné. Najvyšší súd sa však týmito námietkami nijako nezaoberal, a preto sa s nimi ani nevysporiadal.

Možno konštatovať, že nezaujatie žiadneho stanoviska k námietkam, podľa ktorých je ustanovenie § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a podľa ktorých do doby trvania väzby bolo treba započítať aj väzbu vykonanú v rámci osobitne vedených trestných stíhaní, znamená zjavnú neodôvodnenosť uznesenia najvyššieho súdu.

Na uvedenom zásadnom závere nič nemení skutočnosť, že najvyšší súd v konaní vedenom ústavným súdom prostredníctvom predsedu senátu doplnil chýbajúcu argumentáciu. Takýmto spôsobom nie je možné nedostatok odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu zhojiť, pretože k nemu došlo mimo procesnoprávne vymedzeného kontradiktórneho rámca opravného konania (mutatis mutandis II. ÚS 433/2012).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 4 Tost 22/2012 (bod 1 výroku nálezu).

Zároveň to znamená aj to, že už nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími uplatnenými námietkami sťažovateľa.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

V zmysle citovaných ustanovení ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 22/2012 z 18. júna 2012 (bod 2 výroku nálezu).

Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol 10. júla 2012 prepustený z väzby, neprichádza už do úvahy vrátenie veci na ďalšie konanie najvyššiemu súdu. Je to tak preto, že o väzbe možno rozhodovať iba pro futuro, nie teda za dobu minulú.

Sťažovateľ uplatnil nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, a to vo výške 50 000 € od špecializovaného súdu a 100 000 € od najvyššieho súdu.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 € od najvyššieho súdu ako náhradu za nemateriálnu ujmu, ktorú utrpel tým, že pochybeniami všeobecných súdov došlo k úplnému zmareniu jeho práva na preskúmanie dôvodnosti ďalšieho trvania jeho väzby. Vychádzal pritom z okolností prípadu, vzniknutého následku a princípu spravodlivosti. Pokiaľ sťažovateľ uplatnil voči najvyššiemu súdu nárok prevyšujúci sumu 4 000 €, nebolo možné v zmysle uvedeného mu vyhovieť. Rovnako nebolo možné vyhovieť nároku uplatnenému voči špecializovanému súdu, keďže sťažnosť v časti týkajúcej sa konania vedeného špecializovaným súdom bola odmietnutá ešte v rámci predbežného prerokovania sťažnosti (body 3 a 5 výroku nálezu).

Sťažovateľ požadoval priznať náhradu trov právneho zastúpenia advokátkou. Ústavný súd ich priznal v sume 269,58 €, a to za dva úkony právnych služieb v roku 2012

(prevzatie a príprava zastupovania, sťažnosť) po 127,16 €, ako aj režijný paušál dvakrát po 7,63 € (bod 4 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013